

Xəstəlik sinifi (XBT-10)	AB – Bəzi infeksiyon və parazitər xəstəliklər
---------------------------------	--

İlkin versiyanın tərtibatçı (İSİM)	Kazımova Z.
---	--------------------

XBT-10 rubrikası	Xəstəliklər
B35.0	Başın, bığ və saqqalın dermatomikozu Dermatomikoz: •Saqqalın •Başın Kerion (parşa) Mikotik mikoz

Müalicə

Müalicə:

Terapiyaya dair ümumi qeydlər

Xarici antimikotik dərmanlar, zərif tüklərə zərər vermədən hamar dəri trixofitiyası müalicəsində istifadə olunur. Dəridə çoxsaylı ocaqların olması, xüsusən də zərif tüklərin patoloji prosesinə cəlb edilməsi ilə yanaşı, başın tüklü hissəsi zədələndikdə, sistem antifungal dərmanların, xarici antimikotik dərmanlar da daxil olmaqla hərtərəfli müalicə tələb olunur. 7-10 gündən bir saçlar qırılmalıdır. Nəzərə çarpan iltihabi proseslərdə antimikotik və qlükokortikosteroid maddələr olan birləşmiş dərmanlar istifadə olunur.

Böyüklər üçün tövsiyə olunan müalicə sxemləri:

Griseofulvin (griseofulvin) daxili bir çay qaşığı bitki yağı ilə gündə 3 dozada 1 kq bədən çəkisi üçün 12,5 mq (gündə 1,0 q-dan çox olmayan) göbələklərin olmaması haqqında ikinci mikroskopik müayinənin mənfi göstəricilərinə qədər (adətən 3-4 həftə) , sonra 2 həftə ərzində hər gün, sonra 2 həftə 3 gündən bir .

Müalicə 5-7 gün aralıqlarla aparılan göbələklərin mikroskopik müayinəsinin üç mənfi nəticəsi ilə tam hesab olunur.

Bundan əlavə, müalicə yerli aktiv dərmanlarla aparılır:

- **Siklopiroks (Ciclopirox)** krem, gündə 2 dəfə, 4-6 həftə

və ya

- **Ketokonazol (ketoconazole)** krem, gündə 1-2 dəfə, 4-6 həftə

və ya

- **İzokonazol (isocanazole)** krem, 4-6 həftə ərzində, gündə bir dəfə

və ya

- **Bifonazol (bifonazole)** krem, 4-6 həftə ərzində, gündə bir dəfə

və ya

- **10% kükürdlü məlhəm** axşam yerli olaraq + **3% yodun spirtli tinkturu** səhər yerli olaraq;

- **Kükürd (5%)-qətran (10%) məlhəm** axşam yerli olaraq.

Baş dərisinin səthi trixofitiyanın xroniki formasında, antimikotik dərmanlar təyin etməzdən əvvəl epidermisin buynuz təbəqəsi ayrılır (salisil turşusu 12,0 q, süd və ya benzoik turşusu 6,0 q, vazelin 100,0 q-a qədər) 2 gün ərzində kompres altında zədələnmə ocağında, sonra 24 saat ərzində kompres altında 2% salisil məlhəm, sarğı çıxarıldıqdan sonra saçlar təmizlənir və epilyasiya olunur. Buynuz qatının kəsilməsindən sonra yuxarıda göstərilən sxemlərə görə antimikotik dərmanlar təyin olunur.

Trixofitiyanın infiltrativ-irinləşdirici forması halında, antimikotik dərmanlar təyin etməzdən əvvəl antiseptik və iltihab əleyhinə preparatlar (losyonlar və ya məlhəmlər şəklində) istifadə olunur.

- **İxtiyol, məlhəm 10%** gündə 2-3 dəfə, yerli olaraq, 2-3 gün

və ya

- **Kalium permanganat**, məhlul 1:6000, gündə 2-3 dəfə, yerli olaraq 1-2 gün

və ya

- **Etakridin** məhlul 1: 1000, gündə 2-3 dəfə, yerli olaraq, 1-2 gün

və ya

- **Furatsilin** məhlul 1:5000, gündə 2-3 dəfə, yerli olaraq 1-2 gün, sonra - **kükürd-qətran** məlhəmi 10% yerli olaraq, gündə 2 dəfə infiltrasiya aradan qalxana qədər.

Sonra, antimikotik dərmanlar yuxarıda təsvir olunan sxemə uyğun olaraq təyin edilir.

Hamar dərinin zərif tüklərinə təsir edərsə, antimikotik dərmanlar təyin etməzdən əvvəl epidermisin buynuz təbəqəsi 10% süd-salisilik kollodionla

ayrılır (salisilik turşusu 10,0 q, süd və ya benzoik turşusu 10,0 q, elastik kolodion 10,0 q-a qədər).) 3-4 gün ərzində gündə 2 dəfə xaricdən. Sonra zərif tüklərinin əl ilə epilyasiyası aparılır və yuxarıda təsvir edilən sxemlərə uyğun olaraq antimikotik dərmanlarla müalicə davam etdirilir.

Alternativ müalicə sxemi:

- **Terbinafin** 250 mq, daxilə, gündə 1 dəfə, yeməkdən sonra, gündə 5-6 həftə

və ya

- **İtrakonazol** 100 mq, daxilə, gündə 1 dəfə, yeməkdən sonra, 4-6 həftə ərzində hər gün.

Xüsusi hallarda

Hamiləlik və laktasiya dövründə.

Hamiləlik və laktasiya dövründə sistemli antifungal dərmanların istifadəsi əks göstərişlidi.

Hamiləlik dövründə mikrosporiyanın bütün formalarının müalicəsi yalnız yerli dərmanlarla həyata keçirilir.

Uşaqların müalicəsi

Tövsiyə olunan müalicə sxemləri:

Griseofulvin daxili bir çay qaşığı bitki yağı ilə gündə 3 dəfə 1kq bədən çəkisi üçün 21-22 mq, göbələklərin olmaması haqqında birinci mikroskopik müayinənin mənfi göstəricilərinə qədər (3-4 həftə), sonra 2 həftə ərzində gün aşırı, sonra 2 həftə ərzində 3 gündə 1 dəfə.

Müalicə 5-7 gün aralıqlarla aparılan göbələklərin mikroskopik müayinəsinin üç mənfi nəticəsi ilə tam hesab olunur.

Bundan əlavə, terapiya yerli aktiv dərmanlarla aparılır:

- **Siklopiroks** krem, gündə 2 dəfə, 4-6 həftə

və ya

- **Ketokonazol** krem, gündə 1-2 dəfə, 4-6 həftə

və ya

- **İzokonazol** krem, 4-6 həftə ərzində, gündə bir dəfə xaricdən

və ya

- **Bifonazol** krem, 4-6 həftə ərzində, gündə bir dəfə

və ya

- **3% Salisil turşusu və 10% kükürlü** məlhəm axşam xaricdən + səhər yerli olaraq yodun 3% spirt tinkture;

- **Kükürd (5%)-qatran (10%)** məlhəm axşam saatlarında xaricdən .

Alternativ müalicə sxemləri:

- **Terbinafin** : çəkisi >40 kq olan uşaqlar üçün - yeməkdən sonra gündə bir dəfə 250 mq; çəkisi 20-40 kq-a qədər olan uşaqlar üçün - yeməkdən sonra gündə bir dəfə daxili 125 mq; çəkisi <20 kq olan uşaqlar üçün - 62,5 mq gündə bir dəfə 5-6 həftə ərzində hər gün yeməkdən sonra daxili.

və ya

- **İtrakonazol** 12 yaşdan yuxarı uşaqlar - 1 kq bədən çəkisinə 5 mq, gündə 1 dəfə, yeməkdən sonra, daxilə 4-6 həftə ərzində .

Ədəbiyyat

Трихофития

Клинические рекомендации РФ 2013-2017 (Россия)

<https://diseases.medelement.com/disease/%D1%82%D1%80%D0%B8%D1%85%D0%BE%D1%84%D0%B8%D1%82%D0%B8%D1%8F-%D1%80%D0%B5%D0%BA%D0%BE%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D0%B4%D0%B0%D1%86%D0%B8%D0%B8-%D1%80%D1%84/15261>